

A mi továbbá az ó-tordai ref. templom kerítésén belüli angol ízlésű kertet, a leányiskola kerítését, bozotokat, csaltokat, mozaik és dombor-műveket illeti: ezek vagy légből kapott, vagy pedig ironiai élczek akarnak

lenni; melyeket megcázolni, mintán egyetlen tétellik sem igaz, helyenkivételnek tartom.

Itt csalit helyett bogáncs, szerbtövis, eb-szöllő, kukkandó; kerítés helyett 5-6 részegen fekvő garáda napzamos, lengedező illat helyett...??? Meszelt, megjavított templom helyett ódon, de elhagyott repedezett templomot talál az utazó.

A mi pedig legvégül a leány növelődét érdeklő tudósítást illeti annyiban igazra van a mennyiben 10-féle tudományt tanít két tanító, de hogy azt a három osztályra osztott növendék sereg beszívja-e arról majd felel az „Idők tanúja“!!!

Gyula-Fehérvár oct. 12.

Ma a társulati szellem és életnek kegyeletes kis tüneményében vettem részt. Ez a károlyi-kehérvári nemes szabó-cseh zászlójának ő nmltga Haynald Lajos ur, kegyes püspökünk által történt felszentelése volt. Igénytelen színezetű jelenségek gyakran mélyen fekvő alapjait vetik meg oly vállalatok s törekvéseknek, melyeknek későbbi áldásos hatása nemcsak saját eredetileg kis körükben, hanem a nagyobb társadalomban is érezhetővé válik. Ily jelenségnek vagyok hajlandó tartani fővezetői társalmi mozzanatok, melynek hitekölsői és társadalom-polgári nemes céljai félreismerhetetlenek.

Ő nmltga a Magyarok Nagy-Asszonya képevel földszittet izletes lobogó e szavait: „a károlyi-kehérvári nemes szabó-cseh zászló“, értelmezte kenetűs szavaiban. Elmondotta, mily eredete s jelentősége volt hajdon egy cseh zászlójának; el, hogy midőn a középkori egyesületekben a polgárjog első kifejezését nyerte az akkori államrendszerek kinövései, a rabló lovagok galádságai és más barbár megrohanások ellen a mester-egyletek tagjai tűzhelyeiket, kamatozó tisztos iparukat s szerzett polgárjogaikat védzentjük lobogója alatt fegyverrel is védék. Kard volt egyik kezben, míg a másik az ipart fejleszté. E kor lett; de zászlóinak jelentősége és küldetésük csak változtak. A mai cseh-zászló alatt a lelkiismeret s tív harca viratit, melyet a világváltó megmutatott, a mai cseh-zászló alatt a polgári társadalom, a haza anyagi és szellemi jólétére érdekében szellemharcz viratit, azon harc, melynek diadala az időkben kellő érdeménnyel hangoztatott középösztálynál, minők a csehiek is, van leginkább biztosítva. Gyönyörűen részletezte, mit egy keresztény polgár innen származó kötelmei; aztán a szabó-ipar fogalmából kiindulva, érinté a tisztos öltöny eredetét és rendeltetését; annak első mesterei elesett első szűőink valának szemérmű megőrzése végett. A legtisztességesebb öltöny tehát az, mely az elemek ellen véd, s a szemérmű vallásos zamatu őre. Innen szintén kötelmei támadnak a szabóknak, stb. De ki volna képes gyorsírást hiányában ő nagyméltósága szép eszméit, azoknak menedékes láncolatát s igazán atyai tanácsait egészen ismételni? E beszéd nem volt a magam féle polgárokhöz intézve, s kellemes hatása, melynek a családiaság bizonyos modora kölcsönözött kiváló varázst, mégis visszarezeg e kebel hurján. Nem lehet itt elhallgatnom azon örvendetes tudomás kinyomatát, mely minden polgár képéről le lön olvasható, hogy e tény által is ő nmltga ővének, a nép és polgárság barátjának vallotta be magát. Így és most jut köztünk valódiilag és teljesen érvényre a sz. írási elv: „Ismerem (a pásztor) az enyéimet s az enyéim is ismernek engem.“ (Ján. 10, 2-4.)

E templomi szent és kegyeletes emléktű kis tünemény napját Zsilka Ferencz főcseh mester házánál a nemes cseh radinás táblája fejezte be, melyhez kiválóbb hivatalosok valának: tek. Szoboszló György, városi volt főbíró s alkotmányos országgy. követ, ki kedves lányával a mai ünnepélynél a kereszt-szűőli tisztben részesült; tek. Várady Károly, jelenlegi főbíró, minden jó és nemes városi mozzanatnak előmozdítója; ft. Kolosi Antal, p. iroda igazgató, kinek a városunkban közlebről megalakult és szerveződött mester-legény egyet léte és fontartása legübbet köszön; tek. Kovács Elek, városunk érdemes kapitánya s mások az ipar s polgárság barátjai közti. Mondanom sem kell, hogy az ártatlanul mulató és polgarisodásunk e kevésbbé mesterkelt polgári poharakat is üritettek püspök ő nmlgának s a mai ünnepély többi tényezőinek is egészűőrként, az tisztos ipar vallásos szellembeii fölírvarásáért, a küőnböző felekezetek- és nemzetiségeknek e csehbeli eddig példás egyetértéséért, mely érdemben a cseh-mester erélye s beke-szerete e elismeréssel lön megemlitve.

Még meg kell említenem, azon előttem feltűnt körülményt, hogy a k-kehérvári nemes szabó-csehben mely mint ilyen I Rákóczi György korából származik le, szervezve, módosítva s a csehked kedvezményében részesítve a későbbi Rákócziak által, csaknem minden a két hazában létező nemzetiség képviselve van, kivéve a városunkban legszámo-

sabb fajt, a román; ámbár a csehbe-léptetés az ide vonatkozó birodalmi törvények értelmében a régibb föltételekhez alig is hasonlítható könnyűséggel jár.

Éljen a tisztos ipar! s városunkban a mai nap emléke is irányozza és lelkesítse azt!

Bé.-Vásárhely, szept. 19.

Kézdi-Vásárhely népe noha a nyomor és szegénység mezején áll, miután 12 szeszgyáros jövedelmi életmódját elvette az apró üs-tökkel való nem főzhetés miatt, mégis erélyes főbírák Sz. D. ur által felszólítottunk a magyarhoni inséget szenvedő testvéreink számára adakozni, azonnal begyűlt 300 ft 19 kr o. é. 1 véka buza, 143 véka rozs, 42 1/2 véka árpa, 9 véka törökbuza, 14 v. pityóka, 6 véka és fél paszuj s 50 egyén kitéltetésé; ily buzgó részvétekről polgártársainnak hálás köszönet nyilváníttatik azon megjegyzés mellett, hasonló csapás ne érje; tovább nem mellőzhetem el a „K. Közlöny“ 109-dik számában Székely János lelkész ur nyilatkozatát egy pár szót nem tenni felvilágosításul, méltó csudálást érdemel egy főpapnak, midőn kis papja hívja fel a népet buzgalomra, és a nép is tudatva volt a felségelésre, ezt maga is tudta, mégis azt mondja, nem tudja kihez kell bejelenteni az ily felségeléseket; ezáltal hallgatóit és azoknak előjáróit kibebíteni valójában epéskedés, s még azt is mondani, vajha városunk tehetősb polgárai is tőbben tennének avagy ehez hasonló kis adozatot, így könnyen többet tehetnénk, mint a szomszéd kis Oroszfalu, mely 70 egyén kitar-tását igénye meg; hisz városunk népe, mint mondtam, élelem szerétől megfosztatott, mégis a jótékonyaság mellett van, s arra mindig készen is áll.

Egy hon polgár.

Né.-Erdő, sept. 29.

September 21-e s a következő napok köz-ségünk nézve a remény napjai voltak s hisszük, hogy a mindnyájunk által anynyira óhajtott, s különösen közűőnkben, minden tekintetbe előnyösön végrehajtható tagosítási eszme igéje valahára testté fog válni.

Folyó hó 21-kén közűőnkbe kiszállván, egy törvényszéki, s közigazgatási vegyes biz-tomány a tagosítási előmunkálatok véghez-vitele végett, azokat oly törvényszerűségi, s gazdasági tekintetben akkora szakavatottággal vitte véghez, hogy a remény kecséget, miszerint tagosításunk mintául fog szolgálhatni a tagosításra, s a mi legübb az összes elő-munkálatok, minden kedélyeket annyira kielé-gítették, hogy valamin a birtokosság, egy a vitte urberes o tálly is nem csak megnyugod-va távozott el, hanem mindkét fél részéről hallani lehetett: vajha a kihatás mielőbb megtörténne.

Nekem is mint lelkésznek, szívemhez volt forrva az akarat, mindent megtenni mi szegény egyházunkra előnyös; itt... hol a kü-lönböző ajku s vallású népektől környezve a megsemmisítéstől félhetni; de e tekintetben annyira meglepett járás szolgabíró Moga László ur erélyes fellépése egyházam érdekébe, hogy örvendezve engedtem tért védni szegény egy-házunkat. Neki köszönhetjük, hogy oskolánk tanítói illetőségül, az előlegesen ígért 10 hold helyett 18 holdat kapott, és gyümölcsfa oskol-lánk 5 holdat, neki köszönhetem magam, mint pap, hogy pápi illetőségemet, kivénem meg-engedtettem akár hol osztály nélkül, s hogy az egyházunk adatot mintegy 6 hold annak fennartására. Fogadja érte magam és egyházam nevében hálás köszönetemet.

Nem mulasztatom el köszönetet mondani birtokos Pátrubán Miklós urnak is, ki ha a szolgabíró urat indítványába készséges ajánla-taival nem segíti, a legjobb akarat mellett is keveset tehetett volna.

Bitai Mátyás,
ref. lelkész.

Jánosfalva, oct. 10.

Önök kegyes engedelmevel, becses figyel-me s „Közlönye“ igénybevétele, Udvar-helyszékek két Homorodvidéke nép-életének eseményei, történeti hívközlésével nyilvá-nosságra hozván azokat, azt hiszem kötelességet teljesítek: közleni kívánom pedig azon szellemi s anyagi eseményeket, melyek eddig részszert megförtétek, részszert jelenleg a fejlődés korszakán állanak. Több éve már annak, hogy az udvarhelyi unitárius egyházi kör a népnevelés ügyében munkásságot fejt ki, korszerű javítások életbe léptek által. Az iskolák tartárgyai javítottak, s az egyházi főtáncs által is helybenhagyott, a nép jelen-kori szükségleteit kielégítő, erkölcsi és tudománysabb kiképzését előmozdító újabbak-kal bővítettek. Azonban ez üdvös tanrendszer gyakorlati alkalmazásában tünt fel lényegesb akadály, midőn némely tanító-mestereink — a régi világban végezvén iskoláikat — e rend-szer nem értvén, tanítani sem tudák. Ezen is segíteni óhajtván köri gyűlésünk folyó évi június 17-kén S. Sz. Mártonban, midőn jegyző-könyvileg elhatározta, hogy a tanító-mesterek

az egyházköri gyűlés által kijelölt elnöklet alatt, az iskolai tantárgyak tanulmányozása érdekében időnkint tartásnak értekezleti gyűléseket; meghatározván a legelső gyűlés ide-jét is e f. é. october hava 6-dikára, a midőn az Sz.-Városfalván meg is tartották. Egyház-köri felügyelő gondnok mlgs Jakab Lajos ur jelenlétében, ki, mint egyébkör, egy most is közűőnk iránti munkás részvétét nyilvání-tani kegyeskedett, lelkesedéssel vettek részt mestereink is e gyűlésben; sőt a helységi mindkét nembeli köznép is, neveléstudgyi érdekeltségénél fogva, a templomban a tárgyalá-son végig jelen volt. Elnöki megnyitó beszéd után, a tantárgyak kezelése módjairól kölcsö-nös eszmecsereket váltáltak, felvilágosítások történtek; magyar nyelv tudományunkra: az értelmes olvasás és helyesírás szabályok be-tautilására gondos figyelem fordították; hogy székely népünk e szakbeli képezetése a tö-kélynek lehető fokáig emelthesse. Nem kü-lönb a számtanból is gyakorlatilag próbák tettettek; a számító Socrates gyönyörű felad-ványai egész a VI. szakaszig fejtegettek. Azonban, hogy e remek iskolai tantárgynak, mint a szám-tudomány egyetlen alapjának tudását mestereink, a mennyiben csak lehet-séges magukévá tehessék, felügyelő gondnok mlgs Jakab Lajos ur még ez évben egy értekezleti gyűlés megtartását indítványozta, kijelentvén azon nemes áldozatkészséget, hogy a gyűlést kénosi vendégszerető lakában min-den szükségesek ellátandja. Megy indiavány örömmel fogadtatván, annak megtartása el-határozottat. Ezek után az egész gyűlés tks. Bedő Sándor ur házához vonult, hol az egész gyűlésre gazdag terítékű asztal várt, hol minden megvolt és semmi sem hiányzott a mi kellett. Asztal felett is történtek iskolai nevelésre vonatkozó észrevételek; azonban, hogy hazánk s egyházunk lelkes férfaiért is pohar-ak trüttettek — alig szükséges mondanom. Ez első tanító-mesterei gyűlésről még csak annyit mondok, hogy ennek megtartását t. Bedő Sándor ur tette lehetővé, midőn egyházköri gyűléstünkben ennek elfogadása s ellátása költ-ségeit magára vállalta. Isten élte-se! hogy nevelés ügyünk iránti nemes érdekeltségének még többször adhassa bizonyosságát. E szép példa, hogy még több követőkre talál, bizony kieszűk.

Helyén látom itt iskoláink anyagi helyze-téről is elmondani, mi közlebről történt. Hogy a jelen nyomasztó korszakban szegé-nyebb helységeink iskola-házaiak fantantari, gyermekeiket a szükséges tankönyvekkel el-látni és az iskola-tanítókat középösztálynál is fizetni alig képesek, közűőnkben közűőnkben. Ezen szükségletek enyhítésére, mint elismerésre méltó tényező járási dullók tks. Turóczi Jó-zsef ur látható pénzbeli segédelmeket nyujt-ott, hol azokra szükség van. Így a rombadült jánosfalvi népiskolát felépítette, fedezvén a szükséges költségeket. Egyébütt, mint: H.-Al-máson, Ujfalun, Sz.-Péteren, Oklándon tanítói ösztöndíjakat, iskolai könyveket, szorgalmi ju-talmakat osztogatott, s ez évben 180 o. e. ft terjedő segédelmest tett e célokra. És ezt mind a járásából begyűlt büntetés-pénzekből tette. Valóban jó volna, ha e szép példát más járások dullói és szolgabírai is követnék; azonban ugy tudom, ez az egyetlen e nem-beli példa, mit az illetőknek figyelmébe aján-lók; ez szép és nemes befolyás, s teljesítése a bivatalt kötelemmek: büntények, kihágások büntetésére árán eszközölni a népnevelést, ele-jét venni a közromlottságnak!

Hiszem én azt, hogy minden időben vala-mely népnek jólété s jövedőjének alapja mindig az ő értelmi felvilágosultságában lehe-tett: azonban jelen korunkban inkább alkal-mazható ez elv, mint valaha. Ész-hatalom nyílt és áll-utakon küzd bódítani, s jaj a népnek, mely elég felvilágosultsággal nem bir megfe-lelni kora elhivatásának, Vajha azért általá-nosan hazánk minden részeiben a hivatottak és tehetősbek e tekintetben mindent meg is tennének, elmondhatva végre a koszoszr köl-tövel: „Szent hazánk! megfizettük mind, mi-vel csak tartozánk.“

Nem rég olvasam szerkesztő ur közűőnyéből azt, hogy hazánk némely helységeiben mennyire elaradott a féktelen határ-prédálás, hogy egyes birtokosok terményeit merőben semmivé tették s teszik a leletés által. En ezt csak egy eszme-rokonságnál fogva hozám fel, mintegy dicsekedve a mi helyzetünk-ke e tekintetben ama siralmas helyzet felett. A mi dullói járásunkban ez évben lépett életbe a szerez határ pásztorság helyett a fogadott mezei rendőrség. Volt kezdetben ellene zugás, kifogás, ellenszégűlés; azonban dullónk ke-mény magatartása, pénzbeli, testbűntetések szigorú alkalmazása által győzött. Ily határvé-rend, vagyon-biztonság és oly kevés kár aligha volt valaha. Ezért bátrak vagyunk hinni, hogy ott, hol annyi prédálás esik, az alapok nem éppen a nép romlottságában, de a dullók és szolgabírák inactivitásában is keresendő. És ma a hom. dullói járásban mindenki felismeri s méltányolni tudja a mezei rendőrség üdvös-voltát, kivéve azokat, kiknek körme a meleg

parázsában, szája pedig a forró kásától meg-égett.

Termésűnk ez évben nagyon kielégítő. Szomorító csak az: nincs pénz; gabonáért se ad senki; oly olcsó, csaknem ingyen kíván-ják, ugy is adunk.

Öszívésre még esőnk nem lett; mikor vetünk? Isten tudja, pedig ha nem vetünk, nem is aratunk. *)

Darkó Sándor,
jánosfalvi unitárius pap.

Külföldi levelezés.

Konstantinápoly, sept. 24.

A muzulmán fővárosban ma a harcei dol-gokra fordul legtöbb figyelem; mert a készü-letek nagyon is feltűnők arra, hogy a kor-mány szándokai ezental is egész titokban ma-radhassanak. A hadak váltakozásai közt leg-érdekesebb a főváros környékén és a Sum-lán összevont tábor. Ozmán és kereszttyén hadiak egyvelges gyűllekezése élénkíti a tá-bori életet. Azok közt én is, keleti utam ide-iglenes félbenhagyásával, most Rumeliába veszem utamat, hol a Balkánról szemle-gelve, még önnök is hírekké szolgálhatok.

Igen, szerk. ur! nem szenvedhetem a tes-peteg életet. A Padişah ő felsége III dik had-tesztének egyik ezrede egészséggi gondozása van rám bízva, és én e hivatáskörbe örömmel megyek. Meg fogom izelni ismét a hadi élet sanyarait, viharait, bánatait, dicsőségét, zajos örömeit, villámos fájdalmait. Mind ez jobb a lassu, poshatag senyvedésnél. Az alatt van e vigasztalóbb foglalkozáskör, mint azon bajnok ápolása, kik ma a jobbik ügy mellett forgatják fegyvereiket? Bajtöl, viszontagsá-gtól nem retten vissza a bator.

Sok hír kőszál önök felé itt tanyázó s kalandozó földieknél, kiknek róvására még kellemetlenebb költemények is forognak. Biz-tositathom, hogy itt semmi néven nevezendő táborozó magyarok nincsenek s csak olyanok tartózkodnak, kik a közélet forgalma szerinti dolgokkal foglalkoznak, kik tehát a mai po-litikai világvárok rovátába nem tartóznak.

Hanem vannak itt honföldi esatározásra epedő lengyelek, olasz boljongók, görög kalandorok és külfönbőle viadorok, kiknek a he-verés nyomor, a nyugtalanság élyezet. Feltűnő itt ez évszabban az utazók sokasága, kikkel valamennyi szálloda telve, s távozásukkal rö-gtön ujak által váltatnak fel. Az égések és ille-tőleg gyújtogatások itt folyvást napirenden va-nak, még pedig oly nyilvános jeleivel a go-nosz akarataknak, hogy csak tegnapelőtt is az Elvan Mahala egyik háza tövében izzó hasábbá halmazt találtak. Csodálatos, hogy itt, az e fajta gonosztevők nem részesülnek méltó szigorú büntetésben. Ellenben a minapi szíva-rozás zenebőnának — melyet külön cikkek-ben leírtam — két emberélet esett áldozatul.

Víznek hiányában itt is nagyban szenved-dünk, mert ugylátszik, az idei szárazságot itt sem előzte meg a kívánatos tavaszi esőzés.

Az élelem is tulosan drágult, s ha insé-geskedők segélyt keresnek, azoknak valószí-nűleg nem erre van az útja. Konstantinápoly milliói közt, szembetűnőleg sok a szegény, kik uton utólen megrázkólják a járókelő-ke. Az iparbeli kereset nagyon esőkkent. Az állam gyárai szűnetelnek, és sok mesterségi vándorok, ezek közt hazánkfiainak is hirtelen fölkapott az álluk. Még két kereseti ta-nya diszlik: a smyrnai vasut és a suez csato-rya. Most a másut kikoptott munkássáreg a két táj felé esődül. Mindeniknél bujdosó magyarokat is találhatni szorgos munkásság-ban. Ide érkeztemmel a honfui lelkesedés ér-zékeny példájával találkoztam. Hazánk szű-löttéi, kik itt hazatállnak, idegen nép földén, a bánatos inség kényerével táplálkoznak, pénz-belí segélyt gyűjtöttek és küldöttek a hazai éhínséggel küzdőknek. A nemzet áldása rájuk!

Dr. Oroszhegyi Jósá.

Közlemény.

az erdélyi muzeum számára 1863
september havában begyűlt muzeumi
tárgyakról.

A) Könyvek: Gyárfás György és Lajos-tól 60 db. kolozsvári magyar kalendárium a XVII és XVIII-ik századból. — Zathureczky Károlytól Deutsche Schachzeitung 1846—1847, 9 füz. — Brassai Sámuel-től 2 füz. — Kanicz Ágostontól, 2 Heuffeli fragmenta monographiae carium Hungariae. Wien 1863. — A bras-sói öhitt gymnasium igazgatóságától: Prog-rama pe an. scol. 1862/3. — Salamon József-től, Lázár János Isteni dicséreték, Kolozsvár. 1760. — Krizbay Dezső Miklóstól, Code Na-poleon, Paris 1808 és Kolozsvár város tracta-tusa a successoról 1603-ból (ujkori másolat.) Ajtai Sándortól 3 kö. könyv. — Stein János nyomdájából 3 nyomtatvány.

B) Régiségek és érmek: Szathmári György-nétől 4 ezüst karperecz, 1 kis ezüst kalán,

*) Tudósítást mindig szívesen veszszük.
Szerk.

1 ezüst és 1 réz érem; — Szigethi Sándortól 1 régi arany fülbevaló és 1 réz érem. — Ürmösi Sámuelről 1 ezüst érem, — gróf Mikó Imréről 5 bélyeges tégladarab Sebesvárról; — Kapitány Antaltól 1 Feketétől talált Nero arany, 3 ezüst, 7 réz érem. Gr. Bánffy Miklóstól 1 réz érem. — Hiecz Györgytől 9 ezüst, 2 réz érem. — N. N-től 1 ezüst 1 ón érem. — Brassai Sámuelről 1 réz érem, — Molnár Józseftől 1 Gerendén talált réz érem.

Közi
Finály Henrik
m. e. titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az „Erdélyi Posta“-nak távirják oct. 15-ről: A követek háza mai ülésében a pénzügyminister előterjeszté a kölcsönről szóló törvényjavaslatot. A honossági törvény a bizottság javaslata szerint elfogadott. A közlekedési törvény az erdélyiek várt belépése következtében kedden lesz. Naprendre a pénzügyi előterjesztések vannak kitűzve. Cseh követ Helcelet, Morvából, a morvai cseh követek nevében kijelenti, hogy az erdélyi követek belépése után sem vesznek részt a birodalmi tárgyalásokban a pénzügy felett.

— Királyi főkományszéki elnök gróf Crenneville Lajos ur önmaga az alföldi sükkölködők részére, az egészségügyi központi kormánybizottsághoz, f. hó 11-ről kelt értesítvénye mellett, 200 forint saját adományát küldött be.

— Szőlőhegyeinkben a szüret folyó hó 18-kára van kitűzve:

— Erzsébet császárné ö Felsége számára — mint a „P. L.“ írja — Alter és Kiss, pesti divatkereskedésében egy lilaszín-bársony ment, egy fekete selyem-atilla és egy fehér selyem otthonka (mely lovagruhánál használható) rendeltettek meg.

— A nyugdíjak összege a jövő évben az összes birodalomban 11 millióra van számítva, a mi a polgári kormányzás költségeinek körülbelül 11%-át teszi.

— A budai magyar színháznál 50 aranyot tűztek ki színmű pályázatra. Pályázhat drama, vígjáték és népszínmű. Beküldési határidő febr. 1-én 1864.

— A bálók s nyilvános mulatságok Keeskenén, mint a „P. Hirnök“-öt tudósítják, hatóságilag betiltattak.

— A szent István-rend a jövő évben tünneplő alapításának századi évnapját.

— Az ünnepek szigorú megatartása végett Pest városi hatósága hivatalosan rendelkezett.

— Bécsi lapok megint említik, hogy mintarajzok készülnek a koronázási emlépénzek leendő veretésehez. Nagyságuk, mint az ezüst garasok s 1864 évszám van rajtuk.

— A brassói lap szerint a Troll bécsi udvari ügyvéd esete következtében egy erdélyi város 80,000 forintig károsult.

— Bulyovszky né a berlini német színpadon szép sikerrel vendég szerepelt.

— Közlekedési rendőrségi ügyünk időzött Pesten, kik közül egyik a bécsi, másik a híres londoni rendőrség tagja. Mindkettő ugyanazon megbízatásban járt itt, melynek célja bizonyos Ditrichstein Zsigmond felkutatása és elfogatása. Az üldözött veszprémi születésű, 33 éves, a londoni banknál volt alkalmazásban, és f. évi augusztus hó végén nejével együtt rögtön eltűnt Londonból, miután jelentékeny országot követett el a banknál. A hítelek jegyzék szerint D. összesen 8370 font sterlinget országot el bankjegyekben. Az illető nyomozó levélhez mellékelte a tettesnek és nejének fényrajzolt arcképe. A szökevény elfogatására és az ellopott összeg kifizetésére az angol bank 20,000 frank jutalmat tűzött ki. Bécsben a rendőrség már 10,000 forintot felkutatott. Ditrichstein állítólag Magyarországon bolyong és Ausztriában született 26 éves neje rövid idő előtt aléval alatt egy pesti vendéglőben volt szállva, midőn a város kapitányi hivatalnak üldözöttségéről még nem volt tudomása. Mint a lapok írják Ditrichstein e napokban csakugyan el is fogatott Budán a vizivárosban 1200 font sterlinget találtak nála angol bankjegyekben.

— Zichy Ferenc és Edmund grófok, Bischoffheim és Hirsch urakkal egyestülten, a n. város-kolozsvár-brassói vonal engedélye zéseért folyamodványt nyújtottak be. A hitelintézet igazgató tanácsa elhatározta, a n. szobai vonal inkább feladni, semmint alacsonyabb építési költségekbe beleegyezni.

— Sieber Károly, budai polgár, pár nap előtt, Bécsbe utazóban meghalt; a „Fremden Blatt“ értesítése szerint Budán lévő két házát végrendeletileg császár ö Felségének hagyományozta.

— Tiltott lapok és könyvek. A es. kir. velencei Landesgericht a „La Politica“ és „Il Lombardo“ Milanóban megjelenő lapok behozatalát az austria birodalomra nézve megtiltja; ugy a lengbergi, az ugyanott 1862-ben megjelent nyomtatványokat. „Klosy ojezyste

Poezye Franciska Waligórskiego. Lwów 1862, z drukarni E. Winiarza. — „Co tam sychae w swiecie.“ (Szczco zuwaty w s switi?) — Lwów 1862, E. Winiarza. Eliteltattak továbbá: „Gianetto, opera che in Girenze ottenne il primo promesso al più bel libro di letura ad uso dei fanciulli e del popolo e che é adottato come premio nelle scuole elementari etc. etc.“ di L. A. Parravicini. — „La Stampa“, polit. napilap Garibaldinak a veleneczei titkos comitétéhez intézett levelének közlése miatt. — „La Discusione, piccolo corriere d' Italia“, hasonló okból. — „Glos wetajacego Kaptana na puszezy.“ — „Regulsmiu piechoty, Kawaleryi i artyleryi wraz z instrukcyja dla powstanca i sluzba obrozowa.“ Páris 1846. Bourgne és Martinet kiadóknál. — „Robota prochu zvycajnego in nowo wynalezionych istot strzelnych przez P. K. A lengyel emigratio megbízásából. — „Les Amours de Napoleon III. par l'auteur de la femme de César.“ — Genéve. — Bruxelles. — Milan. — Turin. — Londres. — Librairie et imprimerie universelle 1863. — Matratzenbälle oder: Zaubergesichten am Goldfischteich, Altona. — Die Venusgrotte, oder: die Kunst, Männer aus und anzuziehen, von Ida und Lotchen. Altona. — Utóbbi kettő nem politikai, hanem szeméremérté tekintetből tiltatik meg.

— Mahomed születésnapjának évfordulóját Algírban közelebb ülték meg. Egy arab „pap“-felekezet ez alszámokor különösen kitűnt. Forró vas lemezeket nyaltak, kardéleken átrúgtak, mások meg skorpiókat ettek és pedig oly étvágygal, mintha a legjobb csemege lenne. A kigyó-bűvölők kigyókat tettek karak, nyakukra, felingerük el bestiákat, majd furulya szóval szépen lecsendesíték. A kigyók hízeltek uraiknak, szájukba is másztak. A jelenlévő francia fizsek nem győztek eléggé csodálkozni a műtetelek fölött.

— Az „Erdélyi Posta“ írja: A bányakapitányságok feladata évenként kimutatást készíteni a körükben eső bányaitélet terjedelméről, s azt a kereskedelmi ministerium elé terjesztetni, a hol összesítve saját alá kerülnek. A m. ministerium tavalyi közleményéből érdekesnek látjuk a következő adatokat kivonni. A jelentés 1861-ről szól. E szerint az erdélyi bányászat a mondott évben közel 4 1/2 millió négyszögöl területen folyt, a melyből egyharmad kincstári, kétharmad magán-tulajdon volt. Az arany- és ezüstbányászat 2 millió 300 ezer, a vasbányászat 816 ezer, a kőszén 614 ezer; ezen kívül 561 ezer ölen napfényen folyt a bányászat. Szabad kutatás volt engedve 459. A munkások száma 11,743 volt; ebből 9512 férfi, 287 nő és 1944 gyermek; a könnyű és nehéz sérülések száma 48-ra ment, s ebből 10 halálos volt. A munkások szokott segélypénztárának állása 386,896 ftl 50 kr. — A bányák működésülei közt felsorolható 14 ezer öl vas- és 41 ezer öl fa-pálya. Húzógépek volt 25 állati erőre, s 3 vízműgép vízerőre. Türom 12,700; hengerpár 8 volt. A magas kemencék száma 13, félmagas és más közönséges kemence 21. Az ezen területekről és ez erővel nyert termelés mennyisége és értéke következő:

	kinestári magán	termelés.	Értéke
Arany bécsi font	613 3/10	1418 6/10	1,371,711 ft
Ezüst „	2659 4/10	606 6/10	146,961 „
Nyers vas mázsa	54347	28340	260,659 „
Öntött vas „	4061	7453	96,660 „
Barna szén „	—	37308	3,462 „
Réz „	1193	2861	275,289 „
Ólom „	1503	—	24,048 „
Ólomház „	2092	—	33,472 „
Higany „	2 5/10	—	811 „

A mely termelés összes értéke 2,215,681 forint tesz, s miután az összes birodalom bányászati termelésének értéke 45 millió körül áll, Erdély az értéknek (a só-bányászatot kivéve) 22 dik részét adja. Sőt 1861-ben 886,789 mázsát termelt 4,121,235 ftl értékkel.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, oct. 9. A szövetséggyűlés által Holstein ellen határozott végrehajtást is komolyabban veszik, mint magában Franciaországban, s úgy látszik, mintha a szászok és hanoveraiaknak Holsteinba való bevonulása jelszó lenne az európai háborúra.

London, oct. 9. Az a hír indult a Cityben, hogy Russell lord külügyministeri állomásától visszalép. Ha a visszalépés valóban megtörténne, az csak arra mutatna, hogy Palmerston lord politikája és a Napoleon császár közt nagyobb összhangzás jött létre. Következőjéül általában Clarendon lordot emlegetik. E kinevezés, mint mondják, a francziák császár előtt igen örömdetes dolog lenne.

A „Times“ előadja az 1815-iki szerződés eredetét, miket Európa gátul tekintett a demotracia s Franciaország becsüvége ellen. Főlemli, hogy Russell gróf ama szerződéseket az azokon elkövetett megsértések által elenyészetteknek nyilvánítja, mely megsértések közt legfontosabb volt a lengyel alkot-

mány megszüntetése. „Noha mi nem mozdítottuk elő“ — ugymond e lap — „az 1815-iki szerződés megszüntetését, elfogadjuk a mászókat. Az európai nemzetek függetlensége jobb biztosítékokra is találhat, ily győlöletessékké lett szerződéseknél.“

A „Daily News“ így nyilatkozik:

„A jelen percz alkalmas Czartoryski herczegnék azon lépésére nézve, miszerint a lengyelek hadfolytatókúl ismerteszenek el. Oroszország megsérté a szerződéseket, ennél fogva a hajdani s ujjabb lengyel tartományok birtoka oly nyílt kérdéssé vált, mely a fölkelés vagy a háboru által lesz megoldandó. Nem tudjuk, ha valjon valóban küldetett-e el egy oly angol jegyzék, mely az 1815-iki szerződéseket elenyészetteknek nyilvánítja; de az lehetetlen, hogy a hatalmasságok hallgatásuk által megnyugodjanak Oroszország azon nyilatkozatában, miszerint ő Lengyelországot hódítási jognál fogva bírja. Oroszország bezárta a vitát, kijelentvén, hogy az pusztá időpazarlás lenne. E szerint a diplomacia s háboru közt nem marad más út, mint visszavonni ama diplomatiai szentesítést, mely Oroszország lengyelországi birtoka számára megadott, mely szentesítést magában foglalt a lengyeleknek hadfolytatókúl el nem ismerése. Lehetetlen, hogy Angolország vonakodjék a lengyeleket hadfolytatókúl ismerni el, 9 hónapi hőies harez után, midőn az amerikai confederáltak tüstént elismerte olyanokul. Ezön elismerés, a tél közelléte tekintetéből, a lengyelek nézve élet-halál kérdése.“

Franciaország. Páris, oct. 11. Görögország új királya Szent-Pétervárott nem igen jó benyomást okozott, legalább úgy látszik, hogy azon koppenhágai kérdézősködére, valjon a fiatal király nőül nyerhetne-e egy Leuchtenberg-herczegnőt? tagadó választ nyert. Más részt Londonból sem néztek Georgios királyra nagyon jó szemmel s ennek okául azt adják, hogy ő a görög vallásra fogna térni. s így Anglia fényes ígéretei is alkalmasint csak igéretnek maradnak.

A „Moniteur“ beszélve az olasz seregnek Sómában tartott hadgyakorlatairól, megemlíti, mily nagy teher a budgetre nézve az ujjabb igen számos olasz sereg.

A spanyol vendégek már Biaritzban is azon törekedtek, hogy Francia- és Spanyolország közt bizalmas viszony jöjön létre, s ezen most még jobban dolgoznak. E bizalmas viszony leginkább a lengyel ügyvel van összekötötteben, mi egyszersmind összefügg a katolikus kérdéssel is.

Franciaia minister Billeault meghalt.

A franciaia császárnéről ujjabbán azon bir kering, hogy a szent földre akar zarandokolni.

A „Moniteur“ egy közlekedési száma a következő kinevezéseket közli: Latour Auvergne Londonba, Saviges Rómába, Malaret Turinba megy követnek.

Olaszország. Bármennyire mentegetőznek is a piemonti hivatalos és félhivatalos lapok, készülőben van valami a pápának még megmaradt része ellen az egyházi államnak irják az „A. A. Ztg“-nak Genuából még pedig összhangzólag más hírekké, pl. a turini „Armonia“-eival. Toskánában kézalatt toborzanak; piemonti tisztakat neveznek meg, kik előtt a fáborszások nem lennének ismeretlenek; a jelenlegi pápai állam határai közelében fekvő tartományokból: Umbriából és a márkából névszerint Perugia, s Orvietóból, Terni- és Rietiből egyetértést tartanak fenn a római, és sabinabeli forradalmárokkal és a római felforgató párttal. Bizonyosságot a tervezetekről kipuhatolni nehéz, hogyha nem lehetnek; hogy tervek léteznek, való, s általános a hiedelem, hogy mindez a kormányának tudtával van. Nem megy ugyan annyira a dolgot Turinban, hogy azt higgyék, hogy valamely új nyílt ürtügy alatt menjenek Rómába, mint a Garibaldi-féle had utján Nápolyba mentek. Hanem teljes bizonyossággal hiszik, hogy régebbi és ujjabb összeköttetések s fondorlataik következtében a szent atya birtokában egész Róma kapuig és a francziák szemelátára mindent lángra lobbanthatnak s a három színtű kokárdát Ronciglione és Cornetoban feltűzhetik. Hogy e tekintetben mennyire számítnak ama franciaia két-nyelvűségre, mely 1859 óta minden piemonti vállalatra „nem“-et s „igen“-t is mondott egyszersmind s az Umbriából való berohanáskor is egészen udonszeri hőszerepet vitt, a legbensőbb körökön kívül nem könnyű sejtteni. Azt suttogják azonban, s a nélkül hogy nagy titkot csinálnának belőle, hogy a nemzeti akarat egy új és erőteljes nyilatkozatának (ilyennek fogják természetesen mondani a titkos árulások és piemonti pénz eredményét) Franciaország nem szegülne ellen.

Róma, oct. 5. Nagyszerű ovatoria van rövid idő múlva kitűzés a szent atya részére, mely európai tiltakozás jellemét ölténé magára, azon folytonos és határ nélküli megtámadások ellen, melyeket a kath. egyház fejének különböző országok forradalmairól részéről szenvednie kellett. Azt mondják, hogy Francia-, Belga-, Spanyol- s Németországból, szóval

egész Európából számtalan, a legelőkelőbb, legnemesebb a legbefolyásosabb családokhoz tartozó személyiségek „rándulnának“ ide hozzá az örök városba, hogy itt a pápa bölcs elhatározásai értelmében hangosan, nyíltan, határozottan és ünneppélyesen nyilatkozzanak. Joggal-e vagy a nélkül egyszersmind a franciaia császárné s Maximilián főherczeg jelenléte is bizonyossággal számíthatnak.

Németország. Azon sept. 22-ről kelt porosz sürgöny, mely által a követeknek a porosz királynak a sepi. 1-i frankfurti collectiv iratra adott válasza átnyújtása hagyatik meg, így hangzik:

„Király ö felsége — legkegyelmesebb urunk — f. hó 22-ről a Frankfurtban összegyűlt német fejedelmek s szabad városi képviselők f. évi sepi. 1-ől kelt collectiv iratára, az alábbi mindegyikéhez intézett ugyanazon iratok által méltóztatott válaszolni. Abban ö felsége röviden célzást tett azon indokokra, melyek őt az előterjesztett reformjavaslat elvetésére indíták, s egyszersmind kijelölte azon elő-föltételeket, melyek iránt egyetértésnek kell léteünie, mielőtt helyes alapon, sikerrel kilátással alkudozásokba lehetne bocsátkozni, a nemzet gyakorlati szükségének, valamint a német államok valódi balmi viszonyainak megfelelő szövetségi reform iránt.

A legmagasb irat kibocsátásakor én azzal bizattam meg, hogy az abban érintett pontokra az érdeklét kormányok előtt részletesebben tárgyaljam.

Ugy hívé, hogy ezen legfelsőbb megbízást nem teljesíthetem jobban, mint ugyanazon okirat közlése által, melyben a kir. államministerium a szóban lévő nagyfontosságú kérdés iránti észrevételeit király ö felsége elé terjeszté.

A német ügyek oly nagy mérvben egyszersmind porosz belligyek is, s ez utóbbiak közül a legfontosabbak mindig az általános német viszonyokkal oly szoros összefüggésben, s azoknak oly teljes tekintetbevételével tárgyaltnak, hogy ezen okiratot minden tartózkodás nélkül közvetlenül a jelen alakban juttathatjuk szövetségi társaink tudomására.

A kir. államministerium jelentésében a reformokmány részletei nem vétettek külön megvitatás alá. Egy ily, annak egyes czikkeihez kötött elméleti bírálatot meddő munkának kell tartanunk; annál inkább, mivel ama terjedelmes irat-váltás után, mely Beust báró reformtervével, s az 1862. febr. 2-diki ugyanazonos jegyzékekkel állott kapcsolatban, az idevágó kérdések elméleti megvitatása szinte kimerítetett. Az ausztriai kormány által föllállított legújabb reform-terv alapja ugyanaz maradt, mely az ugyanazonos jegyzékekben érintett, s a szövetség-gyűlésnél, az új szövetségi törvényhozás megalapítása stb. végett, delegáltak gyűlése iránt tett múlt évi indítványokban már részletesebben kifejtett. Mi ezen alap tarthatlanságát ismételve, s utóljára még a szövetség-gyűlésben tett m. évi dec. 18. s f. évi jan. 22-ki nyilatkozatainkban kimutatjuk, s most a gyakorlati reform czélok tekintetéből pusztán ama főpontok kijelölésére szorítkozhatunk, melyek iránt legközelebbi, a szövetségi viszonyok reformja végett új, még pedig közös alap megnyerése végett, a német kormányok közt egyetértés lesz kieszközölendő.

Hogy a másik oldalról erre készség mutatkozzék, ez szintegy élénk óhajátunk, mint az, hogy az elméleti reform téreni áldozatkészség ne zárja ki azt, miszerint ugyanekor oly nagyfontosságú gyakorlati kérdések, miknek megoldásán alapul Németország biztonsága, komoly előmozdításban részesíttessenek.

Uraságod sziveskedjék király ö felségének eredetiben s másolatban mellékelte iratát rendeltetési helyére eljuttatni, s továbbá a...i külügyminister ural a kir. államministerium f. évi sepi. 15-diki jelentését másolatban közölni.

Bismark.“

Orosz- és Lengyelország. Varsó, oct. 8. Az itteni helyzetet idegen alig képzelteti el. Megszokták itt már mindent: vérontást az utcázkon, rablást, minden embertelenséget. Azt kellene hinn, hogy az orosz már képtelen ujjabb gyaloglásra tettek kigondolására, azonban ez mégis talált rá új módot, a melylyel nők megszéplösítését, a kinszókat s vandál gyilkolásokat gyakorolhatja. Az orosz csak most igyekszik írni munkáját megkoronázni, s az embertelenségben Gortsakoff herczegnőt az utolsó kozáki minden orosz vetekezik egymással, s a soldateska van arra kizemelve, hogy ennek a gyakorlatban teljességgel megfeleljen. A zárdákat megraktak katonasággal, nem azért, hogy feltöltsenek az apácák- és barátokra, hanem hogy háborúgassák azokat vallási gyakorlataikban. Voltak rá példák, hogy a reggeli mise alkalmával a katonák a zárdatemplomokba mentek, ott az oltárnál mindenféle infamiát elkövettek s végre megragadták a miséző papot azon állítással, hogy ezek Lengyelországot imádkoztak, s a redőrségre hurczolták őket. A kormány által megparancsolt ily nyersség mel-

lett, melynek részleteit borzad leírni a toll, más részről mind jobban mutatkozik az ezzel karöltve járó szokott gyávaság és félelem.

Alig tudtunk meg például, hogy az angol konzul kormányára által megbízott a Zamojski-palota feldúlása alkalmából erre nézve annak lakosai sorsáról minden részletet kifürkészni, az orosz azzal siet minden eseményt titokba burkolni. A rendőr-tábornok, Trepow-rögön elietett Kowalewski tanárhoz (a kinek igen-igen becses könyvtárát az utcán égették el), s mindenféle hittel és ígérettel rá akarta bírni, hogy a történetet lehetőleg enyhe színekkel fesse.

Lengyel lapok szerint az augusztus végén és szeptember elején szenvedett vereségek után, a lengyel királyságban következő felkelő csapatok, részint újra alakítottak, részint alakulóban vannak: I. A kalisi vajdaságban Szlupski, Mutuszevicz, Parozewski csapata. Vajdaságbeli parancsnok Kopernicki (Taczanowski helyében). II. A krakkói vajdaságban: Chmielinski, Iszakra, Otto csapata. Vajdaságbeli főparancsnok Chmielinski. III. A szadomori vajdaságban: Eminovicz, Rudkovski csapata. Vajdaságbeli parancsnok Eminovicz. IV. A lublini vajdaságban: Kozlovski, Rudzki, Wierzbicki csapata. V. Podlachi vajdaságban: Krizinski, Luzinski, Zacek csapata. Vajdaságbeli parancsnok Zieliński Adam. VI. Maszoviai vajdaság: Zichlinski (az ugy. nevezett „varsói fiúk”-kal, Broniszlavszki Sumlaski, Szkoronowski csapata. Vajdaságbeli parancsnok Zieliński Mihály. VII. Plocei vajdaság: Jaszinski, Tiszak, Naszvon csapata. Vajdaságbeli parancsnok Raczkovski (egykori orosz tiszt). VIII. Augusztovai vajdaság: Osztroga, Gleba, Lander, Micevics, Brand

csapata. Így a felkelő osztagok száma, melyek újra megkezdék a harcokat, vagy közelebbről megkezdendők, 26-ra megy. Az egyes osztagok létszáma igen különböző, s 50 és 400 közt áll. Kevés éri el az utóbbi számot. Ha közép számítással 200 ember vétetik egy osztagra, a 26 osztagban 5200 harcossal van.

Varsó, oct. 10. Az orosz kormány a lengyel királyságból egy egész kormányzóságot akar az „orosz tartományok”-hoz csatolni, s ez az augusztovói kormányzóság, mely a vilnai kormányzóság alá lőn rendelve. Még eddig ez csak katonai tekintetben történt meg; de mint Varsóból írják, tekintélyes oroszok állítása szerint elhatározott dolog a lengyel királyságnak Oroszországba leendő teljes bekelezése, s mivel jelenleg nincs más kormányzás a katonainál, az átmenetet már véghezmentek lehet tekinteni. E tény nagyon fontos, s az orosz kormány igen valószínű bizonyos eventualitások esetére siet eme számdéka végrehajtásával.

Varsóból mint bizonyosot írják, hogy a lengyel nemzeti kormányt ujjonnan belépett tagjai ismét kiléptek. Ezek a Mioszslavszki párthoz tartoztak, s miután meggyőződtek, hogy működésük jelen viszonyok közt csak káros lehetne, önként lemondának. De ez ebből a kormány is Grabovszki biztosát korábban hatalmazta föl Mioszslavszki azon állásra való kinevezésére, melyen végre a helyzet egyedül urává vált volna. Grabovszki, Mioszslavszkinak hű pártolójá, csak azon megbízást kapta volt, hogy Mioszslavszkinak kedvező feltételekkel egy parancsnokságot ajánljon, de koránsem, hogy a hadsereg szervezőjévé nevezessék ki, emellett a kinevezést nem erősíti meg a nemzeti kormány.

Krakkó, oct. 11. A „Czas” meghazudtolja azon tudósítást, mintha Oroszország 50,000 emberből álló új sereget küldött volna Lengyelországba. Az érkező orosz csapatok helyett mindig régebben itt volt csapatok vitetnek vissza Oroszországba. Oroszország nem képes ennyi friss katonaságot küldeni, mert annyiról nem rendelkezik. Egy figyelő csapatnak az osztrák határokon leendő összehívása is orosz kóhombán, s csak a határok szorosabb őrzését akarják vele elérni.

Vilnában e hó elején négy férfit és két nőt végeztek ki. Utóbbiakat, mivel állítólag kémjei voltak a felkelőknek.

Amerika. New-York, sept. 30. Charlestonból 25-kéről érkező hírek szerint a város lövetésére még mindig tartanak az előkészületek. 10,000 konföderált a Sheunandah-völgybe akar betörni.

Ujabbak. Berlin, oct. 13. A „Nat. Z.” jó forrás után írja, hogy Svédország nem kötött Dániával szövetségi szerződést, mivel a stockholmi országgyűlés úgy nyilatkozott, hogy abban nem hasznát, hanem a most engedélyezett 35 milliónyi vasuti kölcsönre nézve nagy hátrányokat lát. Orosz- és Franciaországban Koppenhágában levő követi hatályság békére buzdítottak.

Berlin, oct. 13. A mai „Staatsanzeiger” egy legfelsőbb rendeletet közöl, mely szerint oct. 18-ka, mint a lipseai útközetnek 50-dik évnapja ünnepélyes isteni tisztelettel ünnepeltessék az ország minden templomaiban.

A „Moniteur” írja, hogy Billault halála roppant veszteség Franciaországra nézve.

Az a hír, hogy Drouyn de Lhuys utóda Persigny leand, merőben alapítván, a császár ugyanis kijelentette, hogy december végéig a minisztérium teljesen megmarad a mostani.

Varsó oct. 12. Varsóban az a hír terjedt el, hogy a külföldön számlázásban levő Zamojski András herceg törvényszéki leg alá akarja vettetni Sándor császárt az angol bankban letett magán pénzeit, hogy a hg. varsói palotájának lefoglalása által tett kára megtéríthessék. Azonban a varsói hír tévedés lehet; mert tudtukkal az angol bankban letett pénzeket akárminő követelőnek még törvényszéki ítéletre sem adják ki.

Iszakra felkelő vezért, kinek valódi neve Szokolowski, a lengyel nemzeti kormány agyonlövötte, mivel hatalmával visszaélvén, magán embereknek erőszakoskodásokat követett el.

A lengyel határról oct. 13-ról jelentik: Följelenés következtében tegnap házmotázás történt a Grabowsky-féle palotában. Mint mondják fegyvereket, töltényeket és formaruhákat találtak. A háztulajdonos s a ház férfi lakói befogattak s a palota katonailag körülvértetett.

A Hotel l'Europe is, a hol Hermann, orosz kém, meggyilkoltatott, elkövetőit.

Bécsi börze October 16-kán: Nemzeti kölcsön 81.75. 5% Metalliques 75.70. Bank-részvény 791.—. Hírel részvény 187.20. Váltó Londonra 111.50. Ezüst 112.—. Arany 5.35. 1860-diki Állam kölcsön 98.20.

October 14-kán: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.75. Erdélyi 74.—.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

3426.—1863.

Hirdetmény.

Nemes Kolozs megye ideigl. Törvényszéke köztudomásra juttatja hogy: miután Strabecker Mátyás felperesnek a Manz Vincze kiegyezkedési tömege alperes ellen 102,717 ft 41 kr. megfizetésiért folyó végrehajtás ügyében, az 1863-ik év május 5-ik 1461 sz. alatt kelt végzés 1863-ik év szept. 28-ik napjára kitűzött első árverelési napon, a Manz Vincze kiegyezkedési tömegéhez tartozó összesen 394,849 ft 90 kr. becsült Berkenyesi és M. Fráti tagosított jószágokat, és az azokon találtatódó fundus instructust eladni nem sikerült; — a nevezett jószágok, és fundus instructus a fennebbi végzés 1863-dik év november 24-ik napjára d. e. 9 órákor helyt Berkenyesen kitűzött második árverezési napon, a legtöbbet ígérőnek becsárón alól is el fognak adatni.

Erre, vásárolni szándékozók, oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverezéshez csak azok szólhatnak, kik a becsárnak 5% százalékat az árverező bizottmányoknak lefizetik, és hogy a becsült okmányt, és az árverezési feltételeket a törvényszék levéltárában megtekinthetik.

Mindazok kik jöllehet ezen árverezéssel külön nem értesítették, a nyilvánkönyvekbeni beiktatás által, az eladandó jószágokon jelzálloggal biztosított követelések birtak, felelősséget vállalnak hogy ebeli igényüket a jószágok eladásáig, oly bizonyosan jelentésk be a törvényszéknek, mivel ezen elmulasztás következményeit csak is magoknak tulajdoníthatják.

Nemes Kolozs megye ideigl. törvényszékének 1863-ik év october 2 kán tartott üléséből.

Sz. 807.—1863.

(222)

(2—3)

kt.

Idézés.

Báró Ghyllányi József, és báró Ghyllányi Sándor esődválasztmánya közt, a bezdidi és több más zálogos javakbani rongálások és javítások iránt, folyó évi october 1-én 805 és 806 sz. a. becsomózott perekre nézve kötött egységnek érvényessége, a vagyonbuktott oébai báró Ghyllányi Sándor hitelezői helyben hagyásától függesztetvén fel, nevezett esődtömeg összes hitelezői az e célból a folyó évi december hó 22-ik napján déli 10 órákor e kir. ker. ítélőtáblánál tartandó tárgyalásra, hivatalos hírlapok útján azon kijelentés mellett idéztetnek, hogy a tárgyalástól elmaradásuk említett egység jóváhagyásának fog tekintetű.

Kelt Eperjesen, a tiszánneini ker. tábla 1863 october 5 én tartott Tanács üléséből.

NEM HIVATALOS.

(223)

(1—3)

Az általános esmert, mell-fájás és köhögés ellen kiűnő hasznu

Mainzi **Drescher és Fischer** féle valódi

RETEK **RETTIG-BONBONS** **CZUKORKÁK**
von C. Drescher & Fischer
O. MAINZ

egyedüli főraktára egész Erdélyben Karvázy Józsefnél Kolozsvárrt

Árak: 1 fontnak 1 ft 50 kr., 1 doboznak 45 kr., 1 csemagnak 35 kr. oszt. ért.

(219)

Haszonbérbe adandó jószág.

(3—3)

A kolozsvári ev. ref. főtanodának néhai Berzeneczy Antal hagyatéki tömegéből megvásárolt **gyerő-vásárhelyi** jószág, pányiki, inaktelki és gesztrágyi tartozékaival, folyó 1863-ik évi november 2-től hat egymásután következő évre haszonbérbe adandó. All a haszonbérbe adandó jószág: **Gyerő-Vásárhelyi** csinos urlak, gazdasági és eselédház, gabonás, istálló, disznó ól, csűr sat. gazdasági épületekből, az országot melletti **Fránzi-féle vendéglőből**, 12 curialis szellértelekből, 357 hold szántó, kaszáló és legelőből, korosmájogból; **Inaktelkén** 30 hold szántó- és kaszálóból; **Pányikon** 143 hold legelőnek használt kaszálóból és erdőből; **Gesztrágyon** 54½ hold legelőből. Bővebb értesítést ad ev. ref. tanár **Ocsvai Ferencz** Kolozsvárrt b. farkasutca 56 sz. alatt.

(213)

Lakváltoztatás.

(4—4)

Alólirt tisztelettel jelenti a t. cz. gazdalközönségnek, hogy lakását áttette a tordai úton a nagy kaszárma áttellenében levő **398** számú házhoz, a hová kéri a megrendeléseket és javítandókat küldeni.

Kolozsvárrt, october 1863.

BARIS JOZSEF, gépész.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(218)

LEGUJABB, viszont több nyereménnyel összekötött

Nagy Pénzsorsjáték

melynél fogva **2 millió 450,000** pénzértékű **jegyek nyerhetők.**

Hamburg sz. kir. várossa kormányától biztosítólal engedélyezve.

Egy eredeti sorsjegy ára **8** ft oszt. ért.

„fél „ „ „ **4** „ „ „

két negyed „ „ „ **4** „ „ „

4 nyolczad „ „ „ **4** „ „ „

A 18,800 nyeremények közt a főnyertes jegyek 200,000 100,000, 100,000, 50,000, 30,000, 20,000, 15,000, 7-er: 10,000, 2-szer: 8000, 2-er: 6000, 4-er: 5000, 8-or: 4000, 30-or: 3000, 50-er: 2000, 5-ör: 1500: 5-ör: 1200, 105-ör: 1000, 105-ör: 500, 5-ör: 300, 105-ör: 200 sat. nyerértékűek.

A húzás october 21-kén kezdődik.

Ezen igen kedvelt eredeti sorsjegyek utáni tudakozódás következtében, mely a kormánytól nemcsak pártfogolva, hanem húzása annak felügyelete alatt történvén, szükséges volt nemcsak a sorsjegyek számát, hanem a nyereményeket is jelentékenyül szaporítani. — Az alólirt szélesen kiterjedő, s ösmeretes, kedvelt

„Isten áldása Cohnnal”

nevű üzlet osztályá alatt a múlt évben 2 ízben, még pedig július 25-én a legnagyobb sorsjegy 18-szor, ezen évben pedig a legnagyobb nyereménnyel 4-szer nyertek

Külföldi megbízások a díjaknak bármely papírnemben vagy szabadjegyekben és értékbéli beküldése mellett, és titokba tartva kezelve, az eredmény után a húzási lajstrom s a nyeremények alólirt által hivatalosan pontosan elküldetnek.

Laz. Sams. Cohn, hamburgi bankár.

(220)

(2—2)

Egy kiképzett **gazdatiszt**, a ki a gazdaszatot iskolailag végezte, s több jeles uradalmakban hivataloskodott, magát ajánlja gazdaszat vezetésére. Értekezhetni róla Nagy János gazdasági egyesületi titkár urnál.

STEIN JÁNOS

erdélyi muzeum-egyleti könyvtárosnál **kaphatók:**

Megjelent:

VÖRÖSMARTY munkáinak

VI-dik VII-dik és VIII-dik kötete.

Előfizetéseket **12** frjtával, november havig elfogadok, de azontúl a nagyobb bolti ár közvetlenül belép.

Bolond Miska naptára 1864-re számos eredeti fametszvényvel. Ára 80 kr.

István bácsi naptára 1864 szökö évre. Szerkesztő Majer István. Ára 50 kr.

A magyar nép naptára 1864 szökö évre. Sokféle hasznos és mulattató olvasmányal ellátva. Szerkesztő **Tatár Péter**. Ára 30 kr.

Emich Gusztáv Nagy képes naptára 1864-dik évre. Szerkeszték **Vadnay Károly** és **Szokolay Victor**. Ötödik évfolyam, 30 fametszvényvel. Ára 1 ft 40.

A három testőr. Regény. **Dumas** Sándortól VII dik kötet. Ára 80 kr.

Hangversenyi változatok, a kedvelt magyar dal felett:

„Hej dinom dánom”
„Te vagy az én párom.”

Zongorára átirta Willmers Rudolf. Ára 1 ft 60 kr.

Lucia és Lucretia. Nagy fantázia. **Zongorára szerző Willmers Rudolf**. Ára 2 ft 70 kr.

Zrinyi kávéház nótá. **Zongorára szerző Herdy Ferencz**. Ára 60 kr.

Apám nótája. Eredeti csárdás. **Zongorára szerző Frank Ignác**. Ára 50 kr.